

2014-11-25

Länsstyrelsen i Skåne
205 15 Malmö

skane@lansstyrelsen.se

Yttrande över naturvårdsstrategi för Skåne län

Ert dnr 23339-2014

Sammanfattning

Länsstyrelsens förslag till naturvårdsstrategi ger inga tydliga besked om hur naturvärdena i Skåne ska räddas, bevaras och återställas eller vem som har ansvar för att så sker. Om denna strategi genomförs går det sannolikt fortsatt utför med den biologiska mångfalden i länet.

Strategin bör därför underkännas och omarbetas i sin helhet. Ansvaret för den biologiska mångfalden måste klargöras och inte som nu döljas i luddiga målbeskrivningar. Länsstyrelsen måste tala om för regeringen att det krävs mycket större resurser än nu för att den negativa utvecklingen ska kunna vändas och för att Sverige ska klara att leva upp till sina internationella åtaganden.

Bakgrund

Lunds Naturskyddsförening har på senare år sett att en stor del av de naturskyddade områden som finns på statens mark inte sköts så att naturvärdena består. Vi har nationalparker, naturreservat och Natura 2000-områden som staten genom nationell lagstiftning och EU-direktiv har huvudansvaret för. Nu tillkommer det ytterligare en kategori, värdekärnor, som inte ens finns med i lagstiftningen.

Dessutom har länsstyrelsen ansvar för ett stort antal nationellt hotade arter i Skåne, skånska ansvarsarter och av EU prioriterade arter finns kvar i tillräckligt stora populationer. Dessa arter finns långtifrån alltid i redan skyddade områden.

Kunskapen om icke hotade arter verkar för många artgrupper vara låg på länsstyrelsen. Myndigheten har stött ett antal inventeringsprojekt, fått alla inventeringsresultaten, men har inte använt eller kunnat använda dem i det dagliga naturskyddsarbetet. Det senare gäller de något äldre inventeringar, till exempel Projekt Skånes Flora, som inte fortlöpande har rapporterats i Artportalen. Ett stort antal av Naturskyddsföreningens medlemmar har deltagit i dessa inventeringar och besvikelsen är stor över hur lite resultaten används.

Lunds Naturskyddsförening har uppfattat att regeringen under senare år radikalt har dragit ner på anslagen till länsstyrelserna och därmed till skötsel av skyddade områden. Det finns dessutom en stor brist på betesdjur i sydvästra Skåne. För åtskilliga år sedan tappade naturvården viktiga insatser från Skogsvårdsstyrelsens personal inklusive dess vanligtvis kunniga och engagerade arbetsledare. Under de senaste åren har länsstyrelsen satsat mycket tid på att få kommuner att sköta statliga reservat.

2014-11-25

På senare tid har ett par stora och viktiga restaureringsprojekt, till exempel Sand Life, genomförts med en stor andel extern finansiering. Länsstyrelsen bör redovisa om de bekostas av medel från det ordinarie skötselanslaget eller om det handlar om extra medel även från länsstyrelsens sida. Eftersom naturvårdare av erfarenhet vet att restaurering är mycket dyrare än skötsel, måste det framgå av strategin att restaurering är en sista utväg.

En långsiktig strategi måste också ta med i beräkningen att havsytan kommer att stiga och att stormar och högvatten kan förstöra viktiga naturområden längs Skånes stränder. Dessutom kommer konkurrensen om marken sannolikt att öka.

Kommentarer till dokumentet

Visionen är mer än lovligt diffus. Orden större, ökad och minimal påverkan är typiska för den mycket allmänt hållna texten. I jämförelse med ovanstående bild av verkligheten ger visionen snarast en bild av ett landskap som möjligen kan uppstå när de fossila bränslena har tagit slut.

I avsnittet om strategins fyra delar är det mycket viktigt att naturvårdshänsyn tas i vardagslandskapet. De övriga tre strategierna handlar om värdestrakter och värdekärnor. Skötsel av redan skyddade och till EU utpekade områden samt insatser för att rädda och bevara hotade och av EU prioriterade arter saknas bland strategierna. Ytterligare en strategi bör visa hur länsstyrelsen prioriterar mellan skötsel, restaurering och bekämpning av invasiva arter, men detta perspektiv nämns inte heller.

I kapitlet ”Ansvar och medel” saknas allt tal om ansvar. Statens ansvar för de skyddade områdena nämns inte, lagstiftningen hamnar i bakgrunden och statliga medel för skötsel kan man bara hitta i en bisats. Hur dagens statliga medel används och hur stor del av behovet de räcker till får läsaren ingen information om. Merparten av texten handlar om miljömål och samarbete mellan olika aktörer, där exempel på lyckade sådana lyfts fram. Därmed blir naturvården allas, eller i praktiken ingens, ansvar. Tyvärr är risken överhängande för att ett sådant arbetssätt leder till ökad biologisk utarmning i stället för motsatsen.

Efter 93 sidor av diffusa budskap längtar läsaren efter tydliga besked i det sista kapitlet, en halv sida om genomförande. Tyvärr saknas det kortfattade handlingsprogrammet i remissen. Det enda som sägs är att det är inriktat på de mest akuta frågorna. I övrigt handlar det om mål och är formulerat i bör-termer. Eftersom det inte alls räcker med att bara ta hand om de akuta problemen verkar handlingsprogrammet inte på långa vägar lösa problemen.

Vår kontaktperson i detta ärende är Leif Runeson, e-post leif.runeson@comhem.se.

Vänliga hälsningar från Lunds Naturskyddsförening

Margit Anderberg
Ordförande

Kopia till johan.niss@lansstyrelsen.se